

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 2 ROČNÍK X.

ÚNOR 2004

Námraza na Holém kopci

(Foto: Bořek Žižlavský)

Zikmund II. Berchtold

Před 170 lety se 6. února 1834 narodil v Buchlovicích jako jediný syn manželů Zikmunda I. a Ludmily Berchtoldových. Gymnaziální studia vykonal částečně doma a v Terezianu ve Vídni. Potom se vzdělával na lesnické škole v Aschaffenburgu a na hospodářské škole v Altenburgu v Uhrách. 8. července 1860 se oženil v Obříství s Josefínou Gabrielou, dcerou hraběte Trauttmansdorfa-Weinsberga, která přinesla věnem velkostatek Peresznye v Uhrách.

Po smrti své matky převzal panství buchlovské se Žeravicemi a statky Čičmany a Savčinu na Slovensku. S plným nasazením se věnoval jejich správě, zvláště s velkým zájmem pěstoval chov ušlechtilých koní. Podporoval chov koní pořádáním výstav v Buchlovicích, při kterých předváděli rolníci ze širokého okolí své koně a za pěkné koně byli odměňováni. Výstav se zúčastňovalo mnoho šlechty, která zde i nakupovala koně.

Zikmund II. Berchtold se zpočátku věnoval úřednické dráze, později vyvíjel bohatou veřejnou činnost. Byl c.k. komořím, tajným radou, komandérem řádu Leopoldova, říšským a zemským poslancem, hlavním porotcem krajského soudu v Uherském Hradišti, členem komise pro státní dluhy, viceprezidentem rakousko-uherské společnosti státní dráhy atd. Zastával též místo delegovaného ministerstvem orby pro chov koní na Moravě. Byl typem velkostatkáře sedmdesátých let 19. století. Zemřel 19. března 1900 v Bergudi u Rjeki ve věku 66 let na srdeční vadu a jeho tělo bylo pohřbeno v kapli sv. Barbory na Modle.

Ze starých vzpomínek se dovidáme, že „...byl hrabě Zikmund i milovníkem žertů a šprýmů. Při jedné přehlídce koní provedl místní občan Cyril Rajzl žert. Ověnil svou kozu a když předvedli majitelé své koně, nakonec jako poslední předvedl svou kozu. Hraběti i pozvaným hostům se tento žert líbil a majitele kozy odměnili penězi...“

podle Aloise Kučíka

Zikmund Berchtold se sluhou na zámku v Stampfen (1898)

27. zasedání Rady obce dne 16. 12. 2003

2. Pronájem parkoviště a veřejných WC - výběrové řízení

Rada rozhodla o přijetí nabídky pana Miroslava Zelinky, který nabízí nájemné ve výši 60.000.-Kč, zásobníky na toaletní papír a mýdlo a rovněž pak instalaci vysoušečů na vlastní náklady. Bude sepsána smlouva na roční pronájem.

3. Žádost o poskytnutí jednorázového příspěvku dle § 32 vyhláška č. 182/1991 Sb. pana Miroslava Staroby, DD Buchlovce, ze dne 24. 11. 2003

Rada obce Buchlovce žádost o jednorázový příspěvek projednala a na doporučení Komise sociální se rozhodla příspěvek neudělit.

5. Žádost o finanční příspěvek na dostavbu zřehledny na Brdu, Sdružení pro podporu místních iniciativ ČRIBY, Kostelany 129, 767 01 Kroměříž (předseda Jan Petřík), ze dne 26. 11. 2003

Rada obce Buchlovce projednala žádost o finanční příspěvek na dostavbu zřehledny na Brdu, z možného rozhodla uvolnit finanční příspěvek ve výši 5.000.-Kč. Rada obce je toho mínění, že obce, může pomoci například naturálním plněním v podobě dopravy materiálu ke stavbě apod. a je připravena jednat v tomto smyslu v roce příštím.

6. Schválení poplatků – Základní škola Buchlovce za náklady spojené s distribucí školního mléka za poplatky spojené s platbami u ČS, a.s.

Rada obce projednala žádosti vedení Základní školy Buchlovce a schválila oba poplatky.

9. Plán akcí Pěvecký sbor Buchlovce na rok 2004, finanční rozpočet, Mgr. František Klvaňa, Tyršova čp. 735, 687 08 Buchlovce, ze dne 1. 12. 2003

Rada obce si uvědomuje významný přínos Pěveckého sboru Buchlovce pro kulturní povědomí o obci Buchlovce, děkuje za uplynulou sezónu všem jeho členkám a členům, jakož i vedení. Při projednávání rozpočtu obce bude na

potřeby PS Buchlovce pamatováno.

11. a) Žádost o vydání závazného stanoviska k územního plánu o umístění budovy komplexu občanské vybavenosti (bufetu s rychlým občerstvením s odpočinkovou místností, sociálního zařízení a dětského koutku) na parcelách č. 3364, 3359/6, 3365/5, 3365/2 a 3365/3 v k.ú. Buchlovce, manželé Petr a Dita Špalkovi, Sadová 1033, 686 05 Uh. Hradiště – Mařatice, 8. 12. 2003

Rada obce projednala žádost a jednoznačně odmítla vydání jakéhokoli „závazného stanoviska“, neboť doposud není znám názor všech dotčených orgánů v této věci zainteresovaných.

b) Žádost o dílčí změnu územního plánu pro obec Buchlovce – aglomerát Buchlov, pana Petra Špalka, Sadová 10033, 686 05 Uherské Hradiště – Mařatice, ze dne 14. 12. 2003

Rada obce Buchlovce rozhodla nezařadit žádost o dílčí změnu ÚP obce Buchlovce do hlavního programu zasedání Zastupitelstva obce Buchlovce, neboť to není možno z procedurálních důvodů. Rada obce pouze doporučila přednést oba dopisy jako informaci po hlavním jednání zastupitelstva.

12. Poděkování a žádost ZO ČSOP v Buchlovicích o příspěvek na provoz Záchrané stanice volně žijících živočichů Buchlovce pro rok 2004, pan Karel Tomešek, 687 08 Buchlovce čp. 404, ze dne 4. 12. 2003

Rada obce děkuje vedení Záchrané stanice v Buchlovicích za práci a činnost v roce 2003 a dala příslib finanční podpory v roce 2004 z rozpočtu obce Buchlovce.

14. Žádost o poskytnutí půjčky z Fondu rozvoje bydlení v Buchlovicích

a) Alena Macháčková, Moravská 4780, 760 05 Zlín
Rada obce doporučila zaregistrování žádosti o poskytnutí půjčky ze SFRB, po doplnění žádosti – změnu bydliště Zlín – Buchlovce, se rada k tomuto bodu vrátí a znovu jej projedná.

b) Ludmila Březinová, Na Lhotce 47, 687 08 Buchlovice, rekonstrukce střechy

Rada obce Buchlovice projednala žádost, shledala ji úplnou a doporučila ji dalšímu projednávání, sepsání smlouvy o čerpání prostředků.

c) Lenka Kuncová, Hradištská 518, 687 08 Buchlovice, oprava schodiště, obložení stěn schodiště, oprava a obložení soklu, oprava koupelny

Rada obce Buchlovice projednala žádost, shledala ji úplnou a doporučila ji dalšímu projednávání, sepsání smlouvy o čerpání prostředků.

15. Nabídka Probační a mediační služby, Středisko Uherské Hradiště (Klára Gajdošiková, DiS.), Velehradská 1217, 686 01 Uherské Hradiště na využití trestu obecně prospěšných prací v obci Buchlovice v roce 2004, ze dne 9. 12. 2003

Rada obce se seznámila s nabídkou Probační a mediační služby, Středisko Uherské Hradiště (Klára Gajdošiková, DiS.), Velehradská 1217, 686 01 Uherské Hradiště na využití trestu obecně prospěšných prací v obci v roce 2004. Rada obce doporučila místostarostovi panu Petrovi Dvořanovi, aby oslovil výše uvedené a specifikoval naši žádost.

17. Žádost o zařazení pozemku p.č. 547/10 (nově 1795/150) do ÚP obce jako pozemku určeného pro stavbu rodinného domu, paní Helena Malinková, 687 08 Buchlovice čp. 189, ze dne 11. 12. 2003

Rada obce projednala žádost o zařazení pozemku p.č. 1795/150 do nového ÚP obce Buchlovice jako stavebního a doporučila jej předat tvůrci nového ÚP Ing. Vladimíru Dujkovi.

19. Žádost ředitelky ZŠ Buchlovice o doporučení úpravy rozpočtu ZŠ Buchlovice na rok 2003, ze dne 12. 12. 2003

Rada obce Buchlovice projednala žádost a doporučila Zastupitelstvu obce Buchlovice zvýšení rozpočtu na rok 2003 - překročení limitu ZŠ o 120.000.-Kč.

20. Žádost ředitelky MŠ Buchlovice o doporučení úpravy rozpočtu ZŠ Buchlovice na rok 2003

Rada obce Buchlovice projednala žádost a doporučila Zastupitelstvu obce Buchlovice zvýšení rozpočtu na rok 2003 - překročení limitu MŠ o 45.000.-Kč.

21. Žádost o zařazení pozemku p. č. 567 v k.ú. Buchlovice do nově se tvořícího ÚP obce jako stavebního pro stavbu rodinného domu, manželé Ing. Zdeněk a Věra Zálešákovi, nám. Svobody čp. 9, 687 08 Buchlovice, ze dne 25. 11. 2003

Rada obce Buchlovice projednala žádost o zařazení do nového ÚP obce a doporučila ji k předání Ing. arch. Vladimíru Dujkovi.

Rada obce Buchlovice doporučila žadateli Ing. Zdeňkovi Zálešákovi, aby vstoupil do jednání se zástupci NPÚ Praha, Památková správa zámku Buchlovice a hradu Buchlova ing. Pavlem Vláškem o prodeji pozemku p.č. 567.

22. Vypovězení nájemní smlouvy „Snack bar U páva“ pan Antonín Valenta, ze dne 11. 12. 2002

Rada obce přijala ukončení nájmu v nebytových prostorách čp. 283 a bez odkladu rozhodla vypsání výběrového řízení na obsazení prostoru bývalého „Snack baru U páva“

28. zasedání Rady obce dne 6. 1. 2004

2. Projednání návrhu zadání změny č. 1 územního plánu sídelního útvaru OSVĚTIMANY

Rada obce projednala návrh zadání změny č. 1 územního plánu sídelního útvaru Osvětimany a nemá k předloženým využitím území v pěti lokalitách (ad A – E) v katastrálním území Osvětimany (především v souvislosti s výstavbou sportovního zařízení – sjezdovky, parkoviště

a dalších zařízení souvisejících) žádných připomínek.

3. Žádost o změnu – doplnění územně plánovací dokumentace obce Buchlovice – zařazení p.č. 3371/1 pro vybudování zemědělského účelového objektu – salaše, Miroslav Brychta, 687 04 Janovice 107, ze dne 19. 12. 2003

Rada obce Buchlovice projednala podnikatelský záměr na chov ovcí v prostoru pod Barborou (p.č. 3371/1 o výměře 45.651m² majitele pana Miroslava Brychty, 687 04 Jankovice 107) spojený se stavbou salaše. Vzhledem k tomu, že nejsou jasné všechny aspekty projektu, žádá rada obce doplnění, v této podobě je jakákoli stavba v „čistém prostoru kolem národní památky“ nepřijatelná.

Rada obce Buchlovice doporučila předání žádosti zpracovateli nového ÚP obce Buchlovice Ing. arch. Vladimíru Dujkovi.

5. Informace o průběhu a výsledcích Tříkrálové sbírky 2004 v obci Buchlovice

Tajemník OÚ Buchlovice podal informaci o organizaci a průběhu Tříkrálové sbírky 2004 v obci Buchlovice, Rada obce Buchlovice vyslovila poděkování všem, kteří se na této akci jakýmkoli způsobem podíleli. V obci Buchlovice se vybralo celkem 50.969 Kč.

6. Archivní řád Obecního úřadu Buchlovice

Rada obce Buchlovice schválila Metodický

návod MZA – Státního okresního archivu Uherské Hradiště k vedení spisové služby, ukládání a vyřazování písemností vzniklých z činnosti obecního úřadu Buchlovice.

7. Informace o realizaci pamětní desky P. Arnošta Hrabalovi na budově fary v Buchlovicích

Místostarosta Petr Dvořan informoval o možnosti urychlené realizace pamětní desky P. Arnošta Hrabalovi na budově fary v Buchlovicích. Koordinátorem akce je pan Ing. Jan Cetkovský, návrh pochází od pana prof. dr. Zdeňka Přikryla – sochaře a medailéra z Olomouce, realizace, termín dodání při zadání objednávky je rok 2004, celková cena vč. instalace nepřevyšší 75.000.-Kč.

Rada obce Buchlovice doporučila následující postup: sbírka v kostele sv. Martina, zveřejnění čísla zvláštního podúčtu pro tuto akci v Buchlovském zpravodaji a také v okresních novinách – Slovácké noviny, při konstrukci rozpočtu obce Buchlovice na rok 2004 pamatovat na krytí diference mezi skutečnou cenou pamětní desky a částkou vybranou

29. zasedání Rady obce 20. 1. 2004

3. Poděkování ZO nedoslýchavých Uherské Hradiště za finanční příspěvek na rok 2003 a žádost o příspěvek na rok 2004, ZO nedoslýchavých v Uh. Hradišti, SNN v ČR, Palackého nám. 293, 686 01 Uherské Hradiště, pan Vladimír Prokeš – hospodář, ze dne 7. 1. 2004

Rada obce s potěšením kvitovala poděkování ZO nedoslýchavých Uherské Hradiště za finanční příspěvek na rok 2003 a doporučila, aby pro rok 2004 byl případný příspěvek řešen v rámci připravovaného rozpočtu na rok 2004.

6. Žádost o prodloužení nájemní smlouvy – sociální byt obce Buchlovice, Komenského 500, manželé Libor a Simona Dvouletí, Hradištská 4, 687 08 Buchlovice, ze dne 12. 1. 2004

Rada obce Buchlovice projednala žádost o prodloužení nájemní smlouvy na sociální byt v domě čp. 500 na ulici Komenského a rozhodla o prodloužení o 1 rok, tj. do 31. 7. 2005.

8. Žádost Místní organizace Svazu tělesně postižených Uh. Hradiště, předsedkyně paní Anna Lašáková, Průmyslová 900, 686 01 Uherské Hradiště o poskytnutí finančního příspěvku na rok 2004, ze dne 15. 1. 2004

Rada obce Buchlovice doporučila, aby pro rok 2004 byl příspěvek řešen v rámci připravovaného rozpočtu na rok 2004.

9. Žádost o odprodej obecních pozemků parcely č. 1674/4, 1674/4 a 1674/5, současně uživatelky paní Marcely Simotové, Komenského 744, 798 08 Buchlovice, ze dne 20. 1. 2004

Rada obce projednala žádost o odprodej obecních pozemků. Po prostudování konkrétního požadavku konstatovala, že existuje celá řada identických situací v ulici Komenského a proto rada rozhodla o komplexním řešení po identifikaci pomocí nové digitální mapy – zbytkové pozemky, které Obec Buchlovice nebude moci

využít, budou nabídnuty uživatelům sousedních parcel.

11. Odkoupení pozemků p.č. 1963/6 a 1963/11 v k.ú. Buchlovice - Smraďavka od paní Jindřišky Hegedušové, Leoše Janáčka 208, 686 01 Uherské Hradiště, jednání dne 20. 1. 2004

Rada obce projednala návrh na odkoupení pozemků p.č. 1936/6 a 1936/11 od paní Jindřišky Hegedušové v rámci verifikace stávající situace (zaužívaná přístupová cesta k chatám na k.ú. Buchlovice – Smraďavka) za symbolickou cenu 1.-Kč s tím, že Obec Buchlovice zaplatí vypracování oddělovacích geometrických plánů.

13. Úrok z prodlení dlužné částky – FRB v Buchlovicích – za rok 2003 – návrh na prominutí

Rada obce projednala návrh na prominu-

tí úroku z prodlení (FRB v Buchlovicích) jednotlivých subjektů - dlužníků obce Buchlovice. Vzhledem k tomu, že se nejedná o vysoké částky, rozhodla rada o zaplacení úroků z prodlení, máje na mysli především výchovnou stránku skutečnosti. Rada obce Buchlovice pověřila sekretářku starosty paní Marii Výstupovou informováním jednotlivých subjektů a vymožením uvedených částek.

14. Žádost o dar Obce Buchlovice na rok 2004, Folklorní agentura Buchlov, Rehtorka 544, 687 08 Buchlovice, ze dne 20. 1. 2004

Rada obce Buchlovice se seznámila s plánem FAB na realizaci dvou programů regionálního a nadregionálního charakteru v obci Buchlovice a doporučila žádost o dar evidovat a řešit v rámci přípravy rozpočtu obce na rok 2004.

Zasněžené Zahrady

(foto: -vlk-)

Rok 2003 v knihovně

Knihovnu v Buchlovicích v roce 2003 navštívilo 258 čtenářů, z toho 38 nově přihlášených, kteří si celkem vypůjčili 6.416 svazků knih a 1.736 časopisů. Počet svazků v knihovně se rozrostl o 304 nových knih, včetně knih darovaných.

V letošním roce je k zapůjčení na výběr 15.354 svazků knih a 14 titulů časopisů: Vlasta, Květy, Praktická žena, 100+1, Reflex, Receptář, Zahradkář, Domov, Chatař, Zdraví, Malovaný kraj, ABC, Čtyřlístek, Buchlovský zpravodaj a novin: Mladá fronta-Dnes, Hospodářské noviny a Slovácké noviny.

Roční poplatky činí: dospělí 40,- Kč, důchodci, studenti a děti 20,- Kč. Knihovnu můžete

navštívit v tyto dny: pondělí, úterý a pátek od 10.00-12.00, 13.00-18.00 hodin a v sobotu od 9.00-12.00 hodin.

Knihovnice

Samota

Cítím to čím dál tím víc,
pomalu se blíží ta prázdnota.
Nezbude mně vůbec nic,
jen pouhopouhá samota.

Vím to přeci už tak dávno
a vždy jsem si dodávala odvahy.
Ale teď mě to sráží na dno,
kde jsou všechny moje snahy?

m.m.

Sdružení rodičů při Základní škole Buchovice

zve na

SPOLEČENSKÝ VEČER

dne 14. 2. 2004

začátek v 19.30 hod. v tělocvičně školy
hraje L.C.R. z Buchlovic

Výtěžek ze vstupného (50,- Kč) a z tomboly bude věnován na nákup žaluzií do tříd v prvním patře nové budovy a na nákup hracího koberce do třetí třídy.

Je si P. Arnošt Hrabal podobný?

V minulém zpravodaji, stejně tak i ve Slováckých a Zlínských novinách, byl zveřejněn záměr na pořízení pamětní desky našemu významnému rodákovi, umělci a knězi Arnoštu Hrabalovi. Návrh desky, vypracovaný akademickým sochařem a medailérem prof. dr. Zdeňkem Příkrylem z Olomouce, můžete zhlédnout ve farním kostele. Jako podklad k Hrabalovému portrétu (profilu) byla použita fotografie, pořízená 3. prosince 1968. Z důvodu diskuse mezi některými občany nad Hrabalovou podobou či nepodobou přetiskujeme dotčnou fotografii a nakreslený návrh (skicu) – podklad pro bronzový plastický reliéf. -bž-

PŮVOD NĚKTERÝCH PŘÍJMENÍ OBČANŮ BUCHLOVIC – 6. část

Milan Janovský

S (pokračování)

Skládal - ze slovesa skládati - dávat dohromady nebo složit něco z vozu

Skrášek - zdrobnělina z os. jm. příponou -šek

Sláma - z názvu oparacovaného obilí nebo z barvy vlasů nebo z domovního znamení

Slavík - podle zpěvného ptáka z drozdovitých

Sněhota - podle slova sníh

Sobotka - z názvu dne, ale častěji z místního jm. Sobotka

Socha - ze staročeského socha = tyč nebo dřevěný sloupek. Také znamená kleč = držadlo u pluhu

Spáčil - z přičestí minulého slovesa spáciti = moravské nářeční vzepřít se, na Valašsku zpozorovat

Stockmann - slovo složené německého původu. Stock = hůl, tyč, pařez, patro, mann = muž. Vysoký muž

Starka - z názvu ptáka (nenechavý, neklidný, ošklivý hlas), podle domovního znamení nebo z názvu strakatého dobytčete. Je to i název sekery u vinařů, mohlo vzniknout i z míst. jm., Straky

Stránský - z míst. jm. Stráň, Strání, Strana, Stráňka

Strýček - ze slova strýček označující příbuzenský vztah

Studeník - z příd. jm. studený pomocí přípony -ík

Svačina - z názvu pravidelného denního jídla

Svoboda - jedno z nejrozšířenějších příjmení u nás. Vzniklo ze slova svoboda = nevázanost, také útočiště, výsada a svobodná selská živnost. I z míst. jm. svoboda, Svobodín

Suchánek - z příd. jm. suchý, hubený

Sup - z názvu dravého ptáka supa nebo z domovního znaku

Syrovátka - z tekutiny, která zbude z mléka při výrobě tvarohu

Sysel - z názvu drobného savce, také znamená ospalý člověk či samotář (zalezlý jak sysel)

Š

Šálek - zdobnělina z pův. os. jm.

Šamánek - ze slova šámat = šourat se, vléci se. Nebo ze šám = škrpál, rozbitý sešmajdaný střevíc. Také z vlašského nářečí šám = druh těstoviny

Šarata - snad z příd. jm. šerý, spíše ze slovesa šarat se = obtížně chodit, možná i ze šár = řada (cihel, šindelů)

Šebek - z os. jm. Šeb-estían, latinsky Sebastian = obyvatel Sebasty

Šeda - z osobního jména šedý

Šefránek - jihočeská a chodská podoba příjmení Šafránek, což je zdobnělina ze slova šafrán = název rostliny a rostlinného barviva

Ševela - ze slovesa ševelit = šumět, šelestit

Šicha - z domácí podoby os. jm. Šimon. Dnes i označení rostliny vyskytující se na rašeliništích

Šik - z německého nářečního schic = obratný, vhodný, pořádaný nebo z německého příd. jm. schies = křivý, nakloněný

Šimon - z os. jm. Šimon, latinsky a německy Simon, počeštělá podoba hebrejského jména Šimhón = naslouchající

Šivara - z os. jm. příponou -ara (nejasný původ)

Škrabal - ze slovesa škrabati - tvar přičestí minulého

Šlechta - ze staročeského výrazu šlechta = šlechtic. Také z příd. jm. šlechetný

Šlosar - z počeštělého výrazu schlosser = zámečník

Šmol - ze slova šmolka = mořidlo, také z názvu sýkory modřinky. U některých rodin bývá příjmení odvozeno z os. jm. Samuel, jidiš Šmohel = jméno boží

Špaček - z názvu ptáka špačka, také z čepu (ve mlýně). Ve valašském nářečí znamená ovci s širokým krkem

Špalek - ze slova špalek, ale i ze starého druhu úlu, přeneseně člověk podsaditý, nepohyblivý

Šplíchal - ze slovesa šplíchat - tvar přičestí minulého

Švarc - z německého schwarz = černý

Šťastný - z příd. jm. šťastný nebo z překladu latinského os. jm. Felix = šťastný

T

Tesař - původně od tesák = lovecký nůž, velký zub, ale i tesař, sekera k sekání. Řemeslník

Tománek - z os. jm. Tomáš, což je z os. jm. z aramejského theómá 'dvojče, blíželec. Zdobnělina

Tomešek - z os. jm. Tomáš + charakteristika u předcházejícího příjmení

Trampota - ze slova trampota = trápení. Znamená též příčný trám

Trávníček - ze zdobnělého slova trávníček = místo porostlé travou. Přeneseně člověk, který si postavil na takovém místě domek. V nářečí se tak označuje pták línduška

Treflík - pravděpodobně od příd. jm. trefný = obratný, ale na Moravě znamená i divný

Ť

Ťuhýček - ze starého názvu sýčka, z prostého jména ptáka tuhýka - zdobněle

U

Urbánek - z latinského os. jm. urbanus = měst-

ský, uhlažený - zdobnělina

Úředník - zdobnělina od úředník = ve starším období správní pracovník velkostatku

V

Vaca - z os. jm. Václav = více slavný

Vaculík - z os. jm. Václav = více slavný - zdobnělina

Válek - z os. jm. Valentin = latinsky kypící zdravím. Také ze slova válek = stůček např. plátna, znamená i nepálenou cihlu, vepřovici

Valík - zdobnělina z os. jm. Valentin = zdravím kypící

Valenta - ze stejného základu jako přecházející dvě příjmení

Vaněk - z os. jm. Václav, latinsky (Wenceslaus) = více slavný

Vanko - zdobnělina ze jména Vaněk s příponou -ko (v češtině Vaňko). Původ lze hledat i v severovýchodě českém nářečí, kde se tato příjmení vyskytují

Vávra - z os. jm. Vavřinec, což je z latinského os. jm. Laurentius - z města Laurenta

Veselý - z příd. jm. veselý (charakterová vlastnost)

Viktorin - z osobního jm. Viktor = latinsky vítěz. Viktorin je z latinského Viktorinus, což je příd. jm. vítězný

Vinklárek - z německého Winkler = obchodník prodávající ve výklenku nebo z toho, kdo obýval výklenek. Zdobnělina

Vitásek - z os. jm. Vít, zdobněl

Vítěz - odvozeno od jména vítěz ve vojenském slova smyslu

Vlášek - ze slova Vlach - národní jméno románských národů, zejména Italů. Někdy odvozeno od slova vlach = zedník či kupec. Zdobnělina

Vlček - zdobnělé příjmení od zvířete vlka nebo ze slova vlč = podřadná sukně. Vlk znamená i člověka s vlčími vlastnostmi. Je to i nástroj, k tlučení vlny, hák u studny, opruzenina aj.

Vojáček - zdobnělé příjmení ze slova voják

Vojtěšek - z os. jm. Vojtěch = útěcha vojska

Vrábel - z nářečního slova vráb = vrabec. Přeneseně kdo měl vrabčí vlastnosti, poskakoval, švitořil. Jde o slezskou podobu slova vrabec = vrubel, polsky wróbel

Vratislavová - z os. jm. Vratislav nebo z místního jm. Vratislav (polské Wrocław). Příjmení patří Ludmile Vratislavové z Mitrovic

Vyskočil - ze slovesa vyskočit - přičestí minulé

Výstup - patrně ze slovesa vystoupiti

W

Winter - z německého Winter = zima

Z

Zábojník - ze slova záboj = lis na vybijení vosku z vosťin. Zábojník je i olejník, ten, kdo lisuje olej

Zámečník - z názvu řemeslníka, který pracuje s kovem

Zapletal - ze slovesa zaplétat, také zahradit proutěným plotem

Zátopková - ze slovesa zatopit = staročeské utopit, zatratit

Zelina - ze slova zelina = zelená blina, zelené místo. Také ten, kdo churaví

Zelinka - zdobnělina předchozího příjmení

Zerzáň - z člověka, který má ryšavé vlasy

Zikmund - germánské os. jm. složené ze sigu = vítězství a munt = ochrana. Příjmení patří Jiřímu Zikmundovi ze Zástřizl

Zimota - z názvu ročního období - zima

Zinčik - ze staročeského zinčeti, bzučeti, cvrčeti

Zpěvák - méně časté příjmení než Spěvák. Označení zpívající osoby

Ž

Žádník - z příd. jm. žádný s příponou -ík. Žádný = také žádostivý, žádoucí, milý

Ždanský - z místního jm. Ždán, Ždánice, Ždánov

Ženatý - z příd. jm. ženatý - společenský stav

Žižlavský - z místního jm. Žižlavice - dvůr u Blanska

Žufánek - z nářečního žufánek, někdy i šufánek

Kříž v Helštýně září novotou

V závěru loňského roku byl u buchlovického mlýna Helštýna znovu osazen starý kamenný kříž, který zrekonstruoval boršický kamenosochař a restaurátor Vít Bilík. Oprava se uskutečnila podle plánu obce Buchlovice a jejím nákladem.

Kříž z hrubozrnného místního pískovce nechali zbudovat v roce 1872 buchlovičtí občané Marie a František Belantovi, bydlící na sousedním mlýně. Zachovalo se o něm několik zajímavých „starosvětstských“ pověstí a lidových povídalek. Po fašistické okupaci měl být přestěhován kvůli vjezdu do mlýna, ale na zásah tehdejšího mlynáře zůstal na svém místě.

Kříž se ještě do loňského roku nacházel ve špatném stavu nejen z důvodu původního použití nekvalitního pískovce, ale i pozdějších neodborných oprav s pomocí betonu a pálených cihel.

Celkový pohled na kříž

Detail kříže s Kristem

Navíc bylo odlomeno a následně přidrátováno křížové rameno s Kristovou rukou.

Z restaurátorské zprávy se dovidáme, že během záchranných prací byly vyjmuty zkorodované čepy a nahrazeny nekorodujícími. Poté došlo ke snímání nečistot z povrchu kříže a odstraněny nevhodné cementové spárovací tmely. Chybějící části byly domodelovány umělým pískovcem a odlomené kusy přilepeny. Po zaretušování rušivých míst došlo ke konzervaci povrchu ochranným prostředkem. Kříž byl nasazen na novou pískovcovou podestu, umístěnou na novém betonovém základu.

Opravou památky v Helštýně došlo bezesporu k oživení tohoto malebného zákoutí našeho městečka, z něhož už na první pohled dýchá historie. Vždyť před mnoha staletími tu měla stát jedna ze dvou středověkých buchlovických tvrzí, obydlená majiteli části obce.

Text a foto: **Bořek Žižlavský**

Dopisy ze světové války, které psal svým blízkým František Šik z Buchlovic

Pěčí rodiny Petrášovy se nám dostaly do rukou krásné dokumenty, dnes už i historické dokumenty, které vypovídají o době, ale i o lidech, o jejich vzájemných vztazích. Nechejme plynout čas posledních dvou měsíců roku 1917 na frontě a také v obci Buchlovice, sledujme starosti i radosti na obou stranách. Možná se nám podaří pochopit cosi o soudržnosti rodin, o vzájemné náklonnosti mezi sourozenci, věci, které možná už dnes postrádáme. Vždy budeme potřebovat hodně pokory a skromnosti. V dopisech z fronty můžeme i toto nalézt.

Dne 20. listopadu 1917

Drazemilování!

Od 23. října 1914 uplynula již hezká řada dní, není tedy divu, že zapomněli jsme již, jak hvízdají nad hlavami koule nepřátelské. Až v pátek minulého týdne měli jsme zase tu čest si je poslechnouti. Již den před tím byli jsme úplně pohotově vyjeti z přístavu, jak učinili jsme v pátek za svítání. Štěstí přálo nám již na počasí, jež bylo klidné a hladina mořská jen slabě byla zvlněna. Až doposud, když jsme opouštěli přístav, nikdy nebyl nám znám cíl cesty naší, bylo nám tentokrát ještě před vytažením kotvy oznámeno, že dostali jsme za úkol rozstříletí pozemní baterie italské při ústí řeky Piavy něco severněji od Benátek. Věděli jsme tedy, že nejedná se o žádná cvičení, nýbrž, že jednou začneme to doopravdy. Při nádherném východu slunce rozrážela loď hladinu vodní několik kilometrů od pobřeží, mjíce nejdřív naše ještě před několika dny nepřáteli obsazená města, po nichž zjevovala se nám města italská. Torpédoborci plující před a kol nás jako housata kol stárky, byly na stráž proti podmořským člunům, mohli jsme tedy beze strachu v cestě pokračovati. Udeřením osmé hodiny vytržen jsem byl ze zajímavého pozorování neb musel jsem jít do služby, co dozorce na jednom z parních kotlů. Však netrvalo dlouho, ozvala se obrovská rána, při níž loď se celá zachvěla a tlakem vzduchu, který povstal výstřelem dělového náboje 24 cm v průměru, zvířil se prach uhelný a sypal se se všech možných koutů na nás kotel obsluhující. Z leknutí však brzy jsme se vzpamatovali a zvykli si na další otřesy při vypalování neb střílelo se pak s malými přestávkami až do poledne. Zároveň slyšeli jsme nárazy na

lodní stěny, jež vznikaly explozí nepřátelských střel dopadajících v blízkosti nás – baterie totiž odpovídaly na pozdravy naše. Po obědě měl jsem zase volno a mohl jsem vše, na palubě stojíc, pozorovati. A byla to pěkná podívaná, ač trochu riskantní, obzvláště, když zajeli jsme tak blízko břehu, že nepřátelské náboje začaly nám hvízdati nad hlavami a několik dokonce zabloudilo na loď, přičemž však našťásti žádný z mužstva ani zraněn a té učiněná poškození lodě jen velmi nepatrná zůstala. V nejlepším objevily se s druhé strany cizí motorové čluny, takže jsme se na chvíli dostali do křížového ohně, ale brzy byly zahánány několika salvami proti nim vypálenými. Sotva však zmizely s obzoru, již kroužili nad námi nepřátelští letci pouštějíce na nás bomby, z nichž ale všechny minuly cíle.

Josef a Cyril Šikovi z Buchlovic

František Šik – autor dopisů z fronty

Umlčevši většinu z baterií, vrátili jsme se večer co vítězové beze ztrát a beze škody do přístavu. Byl to den velmi zajímavý, ač zábava ta byla trochu nebezpečná. Vívali jsme ji však rádi, co změnu v jednotvárném našem životě a těším se, že podobné zábavy dočkáme se zase brzy.

Mařence a Cyrilovi děkuji za listky. Čekám denně zasláný mi balík, hlavně kvůli cigaretám. A stejně čekám dopis od Cypry, domů mi adresovaný, rovněž tak dopis od sl. Voj., který jsem jen prosím třikráté žádal, přesto však nedostal. A od Tynky čekám již tři týdny odpověď na můj dopis!!! A vím, že nyní není tak pilno, aby jí nezbylo času mi odepsati. Či chce mne donutiti, abych se dle jejího jednání zachoval?

Srdečně všechny pozdravuje ve zdraví se nacházející

Váš František

Dne 30. listopadu 1917

Drazemilovaní!

Děkuji předně tatínkovi za jeho dopis. Nemile dotkla se mně zpráva o šířící se nakažlivé nemoci v Buchlovicích. To my jsme na tom lépe. Včera jsme byli zase přichystáni k podobné akci, jakou jsme předminulý týden prodělali a již jsme se těšili na pěknou zase zábavu, ale sešlo z toho. A nežli přijde k nové vyjízdce, nebudu asi více na lodi.

Více než před týdnem podal jsem ještě s pěti kolegy z naší a mnoha jiných lodí žádost o přidělení k námořními bataillonu a bude-li žádost příznivě vyřízena, v což pevně doufáme, můžeme již v několika dnech loď a vodu vůbec opustiti, abychom sloužili stále na pevnině, od níž očekáváme lepšího vděku, než jakým nás voda odměňovala. Sloužíme všichni již téměř 60 měsíců a přesto, že jsme absolventi státních středních škol se zkouškou zralosti, dosáhli jsme za tak dlouhou dobu služební hodnosti jen poddůstojnické a dle stávajících zákonů není nám dána možnost na lodi dosíci hodnosti důstojnické, již mají dávno naši kamarádi sloužící o mnoho kratší dobu u kterékoli trupy pozemní. Jsme zřejmě obětí sociální nespravedlnosti a nepomohly žádné kroky podniknuté k našemu zlepšení na nejvyšších místech od různých odborných spolků a organizací. Ba neodpověděno ani na petici několika českých poslanců (memorandum zasláno všem českým i německým poslancům, ale jen skupinou českých národních sociálů v parlamentě podána) přednesenou v říjnu ve sněmovně říšské a poukazující na křivdu na nás páchanou. Přítel, který se vrátil z dovolené z Vídně, sdělil nám sice, že brzy bude zase otázka naše znovu v parlamentě přetřesena a snad konečně dostane se nám, co nám dávno již patří, totiž hodnosti důstojnické. A budeme-li přijati k námořnímu batallionu máme vyhlídky na povýšení i beze změn zákonů nás se týkajících. Od známých

Josef Šik a Marie Šiková, roz. Spáčilová

u námořního batalionu již déle sloužících zvěděli jsme, že není tam nebezpečněji než na lodi, přestože již i po třech měsících dosáhne se hodnosti praporčíka, proto jsme si ihned žádost o přeložení podali. A život tam jest vzdělání našemu přiměřený, což o životě na lodi říci nemožno, neb zde jsme shora podceňováni a zdola osočováni. Na pevnině můžeme být užitečněji upotřebeni než na lodi. Přijde-li vyřízení, ihned Vás o tom zpravím.

Že jsem cigarety obdržel, psal jsem již Cyrilovi. Nech mi i další adresuje na Polu. Netřeba Vám posílati mně jídlo, máme nyní stravu velmi dobrou, nanejvýš nějaké pečivo, které se nekazí. Pak bych prosil o několik krabiček zápalek, jež zde nejsou k máni.

Cyproš psal již též z Brna z nemocnice, jest mu tam jistě lépe, než někde v zákopech.

Zdráv jsem. Chodím s nakaženým zubem k lékaři, který mi ho vyblombuje a tak zachrání.

Jinak zde nic nového. Počasí pěkné ač studené, neb okolní vršky jsou již pokryty sněhem. A život zde o mnoho lepší než byl v Boce, o Pole ani nemluvě.

Srdečně Vás všechny pozdravuje a líbá a na další brzké zprávy se těší

Váš věrný syn a bratr

František

Záběry z fronty

Dne 3. prosince 1917

Drazemilovaní!

Všichni, co jsme podali žádost za přeložení k námořnímu batalionu, byli jsme předvoláni dnes k raportu, kde sděleno nám, že žádost naše odmítnuta, jelikož není za nás náhrady a bez nás z lodí pustiti

Pan Cyprián Šik – cukrář

nemohou. Zklamání jsme tedy ve svých výpočtech a nezbyvá nám, než sloužiti stále v neutěšených poměrech jako poddůstojníci. Poslední naději vkládáme v parlament, kde musí brzy dotaz o našich poměrech býti zodpovězen a snad v debatě učiněn bude krok k lepšímu našemu sociálnímu postavení. Jest jen třeba, by zajímali se o nás poslanci všech politických stran a chci se obrátiti na poslance našeho okresu, by se se svými spojenci zasadil také o napravení nespravedlnosti očividně na nás páchané. Samozřejmě, nemohu mu psáti přímo, nýbrž pošlu dopis tatínkovi, kterého prosím, by tento k jeho rukám zaslal.

Zítřka pošlu domů bedničku s různými věcmi. Knihy uschovete do mého kufru, v sešitech „Zvonu“ dočtete se rozmanitých poutavých událostí a doporučoval bych Vám čtení jejich za zimních dlouhých večerů spíše, než hloupé povídání v kalendářích. Přiložené boty mohu po opravě doma ještě nositi, zde zaměstnávají mi je zbytečně místo. Tatínkovi přidal jsem jen několik balíčků tabáku, doufám, že nemá ještě o kuřivo nouzi. A Mařence posílám trochu cukru, by mi spíše mohla upéci nějaké sušenky, které se mi ani zadlouho nekazí. Konečně najdete v bedně mé kapesníky, na které mi sl. Voj. ve své nemoci vyšila monogramy a pro ně upokládanku ušila. Zde nechci jich používatí neb po několikerém oprání byly by úplně žluté a mám dosti starších, pro loď lépe se hodících. Z celého

tuctu týchž kapesníků jsou dva ještě doma (dva mám zde), prosím Vás, byste mi je při příležitosti poslali, rád bych měl i ony monogramem opatřeny, slečna vyšije mi je s radostí.

Od Lojzky slíbeno mám dvě stě menfisek (již jsou zaplacený). Myslím, že nepošle mi je sama, nýbrž, že poslala je Vám. Budte tedy tak laskaví a pošlete mi je na adresu Pola. A chcete-li mi co k vánocům darovati, neposílejte kromě trvanlivého pečiva nic jiného k jídlu, ani ovoce ne, neb dostaneme zde jablek i ořechů stále dosti. A škoda všeho, co by se cestou zkaziti mohlo. Balík však dostatečně uzavřítí a k obalení jest doma kus pevného plátna, na němž obě adresy bílou barvou napsány.

Konečně Vás všechny pozdravuji a líbám. Ve zdraví vzpomíná na Vás

Váš syn a bratr
František

Mateřská loď Františka Šika

Dne 7. prosince 1917

Milená Mařenko!

Dopis Tvůj přišel nějak velmi opožděně, přece mně však velmi potěšil. Vzdávám Ti upřímné díky za milé Tvé rádečky. Jsem tomu ze srdce rád, že předplacený časopis „Dívčí práce“ přijde Ti vhod a překvapen byl jsem rozhodnutím Tvým, že chceš se zúčastniti hospodyňského kurzu. Zajisté vědomosti, jichž tam získáš, nebudou Ti pro budoucí život ke škodě, jen zůstaň tak pilnou, jakou jsi byla vždy ve škole obecné. Věřím Ti rád, že v dnešní neutěšenou dobu, připadá i na Tebe větší množství práce, než jak by se na stáří Tvé hodilo, ale snad neuškodíš si tím na

Pula, přístav

zdraví. Jak zvídám z dopisu Cyprošova, který mi zároveň s Tvým došel, jsi snad onemocněla, což mne velmi zarmoutilo. Jest mi do pláče, představím-li si Tě, že by jsi celá ztrápená nemocí měla ležeti. Nepřeji si dostati zpráv o zhoršení stavu Tvoji choroby, nýbrž očekávám sdělení o brzkém Tvém vyzdravení. Buď silnou v bolném utrpení svém a nestávej se malomyslnou, aniž vzdávej se pevné naděje k dobrému obratu stavu Tvého. Měla by jsi Ty v otcovském domě a pod ochranou laskavé máti stonati, zatímco všichni bratři Tvoji vzdálení krbů rodinných v poměrech většinou nezavízení hodných těší se úplnému zdraví? Jaká nesrovnatelnost by v tom byla? Přeji Ti z hloubi srdce svého nejlepší průběh nemoci Tvé a co nejskořejšího zotavení. A buď opatrnou na zdraví svoje, poklad to na světě nejzácnější neb ten si nejbedlivější opatrnosti skutečně zaslouží.

Při živé vzpomínce na Tebe co nejsrdčejněji Tě pozdravuje, na brzké a potěšující zprávy s toužebností čeká a mnohokrátě vřele Tě líbá

Tvůj upřímný bratr
František

Oficiální pohlednice rakouského námořnictva

Buchlovští furianti

Byli to buchlovští strýci a nebyl to enom tak někdo. Zakládali si na sobě velice. Vždycky svátečně vystrójení, obyčejně v rajtkách a ve vyleštěných vysokých holínkách. Huby svátečně naladěné a nekeří aj se sojčím pírkem za klobúkem stávali v nedělu na rynku. Ti, kteří zrovna a v kostele nebyli, prohlídali si, kdo všechno jde na ranní a jak sú ty děvčice pěkně nastrojené.

Když se to tak na rynku poblíž sochy Panny Marie sešlo, bylo bubnování. To se nekde uprostřed postavil s bubínkem buchlovský policajt pan Vaculík. Zabubnovál a přečetl všelijakú tú potřebnú vyhlášku a různě to oznámení, kde nakonec nechyběla obyčejná ani nejaká tá poznámka, že se třeba u nekeho prodají čtyřbarevná kořata a nebo nejaká tá novina, co po jejím oznámení tetička zahrozili rukama a rychle potom rači šli dom, aby se jich po cestě na to moc lidí neptali.

Po bubnování se strýci aj s policajtem odebrali na hotel Malý, kde se to potom všechno znova probíralo. Často z toho vyšla aj nejaká tá čertovina. Pravda, tady byl každý velikým pánem. Jednú se dokonce snědla aj pečínka ze zajička. Jenže když se potom objevila na stole ve sklínce postavená na vidličce nabodnutá kočičí hlava s krásnou mašlí jakoby pod krkem a z toho vyčníval dlouhý kocůří ocas, následky byly hrozné. A když i po delší době někdo v autobuse zamňoukal, řidič zastavil a dotyčný mohl jít pěšky.

Tak to při všelijaký tý zábavě strýcom uběhlo, že nekdy ani nezpozorovali, že čas oběda je už pryč. Tož zaplatili ty ploty co vrchní namaloval a ubírali se k domovu. Pravda, jak se blížili k chalupě, tož aj jaksi trochu zkontrola i když se potom z kuchyně ozvalo – no to je dost, že už jdeš, kdo to má pořád na tý plotně postrkovat – bylo načisto po řeči.

H. S.

Zima

Zima je nádherná, když sněží
a krajina je krásně bílá.

Dětské sny si každý strěží,
já vznáším se údolím jak sněhová víla.

Chtěla bych být vločkou sněhovou
a padnout na tvou milou tvář.

A pomalu tát láskou tvou
a cítit v srdci lásky zář.

Zima je krutou a nelitostnou královnou,
každý můj cit bez milosti zmrazí.

Už nechci být vílou sněhovou,
tou, co nevědomky všechno zkaží.

Jak velká může být ta šťastná náhoda,
kdy jako vločka tebe políbím.

Může se stát velká nehoda,
kdy na podrážku boty tobě se přilepím.

Raději zůstanu tou, co jsem
a v mrazu budu hrát tvé ruce.

Unikneme spolu před mrazivým zlem
a budeme hrát štěstím naše srdce.

m. m.

Réva a víno v bibli

Knihou Roberta Tvarůžka listuje Ing. Miloslav Hrdý

Tentokrát převážně z Písne Šalomounovy. V tomto a následujícím verši se opěvuje vzájemná láska snoubenců nad víno:

Jak utěšené jsou milosti tvé, sestro má choti! Jak vzácnější jsou milosti tvé než víno, a vůně mastí tvých nade všechny vonné věci.

Ó, by mne políbil políbením úst svých, nebo lepší jsou milosti tvé nežli víno. Uvedlť mne král do pokojů svých, plesati a veseliti se v tobě budeme, a vychalovati milosti tvé více nežli víno.

Pozn.: Tvoje láska jest mi milejší než tvé víno. – Víno je pouhá rozkoš.- Láska je mi nad všechnu rozkoš světa.

Snoubenec opěvuje přednosti své snoubenky: Ústa tvá jako víno výborné, milá pro upřímnost, působící, aby i těch, jenž spí, rtové mluvili.

Přišelť jsem do zahrady tvé, sbírám mirru svou i vonné věci své. Jím plást svůj i med svůj, pijí víno své a mléko své. Jezte, přátelé, pijte a hojně se napijte, moji milí!

Pozn.: Prátele = svatebčané s nimiž se chce dělit o rozkoš svatební hostiny. Zahrada = církev, v níž Kristus zva věřící k hostině, kterou denně jim předkládá (chléb a víno).

Duše usilující o nějakou cnost dosáhne i jiných cností, jako hřích neobjevuje se sám, tak i cnost doprovázejí cnosti jiné.

Na Pijavě

Milan Foltýn, Bohuslavice

Najvětší múdrosti sa dovíte ve sklípečku. Koštěř za koštěřem mizí nenávratně v útrobách, žádný neslope, jak vodu, ale enom nábožně košťuje, nosem vnímá bukét, okem sa dívá na barvu a na co iného přinde řeč, než na děvčice a spomíná sa na vojnu.

Strýc olizujú koštovačku, zahledijá sa jak kocúr na laštovičku a už spomínajú. „Tož, za prvni světovej války sme ložirovali v dalekej Natáliji. Marné bylo varování oficirů, že nepřítel cíhá všady, užívá nejstrašnější metody na rozložení disciplíny nepřátelskej armády. Franček, můj nejlepší kamarád, taky z dalekej slováckej dědiny, byl veliký vínapitel a jak uviděl pěknú děvčicu, šupem by spáchal vlezradu. Vína bylo kolem nás víc jak vody a děvčat ešče víc. Pár dní byl klid zbraní a tak sme sa vybrali na průzkum. Kluci jak buci, vyholení, nadržaní, jak erární hřebci. Očiska nám létaly od děvčice k děvčici, kluky měly chudery taky na vojně a neklidná krív sa nedala zapřít. Než by náš

šťabní udělal plán příští operace, už sme koštovali ve sklípku vínečko jedna radost. Kolem bylo chladno, ale nám sa hnala krív do hlavy až běda. Ve dně sme sa báli, co chvílu zavolal hospodář, nebo neco potřebovala hospodyň. Děkovali sme za pohoštění a v nadějích sme sa plížili do zákopů. Snáď si aj to slůnko z nás dělalo přču, né a né zajít. Jak na potforu bylo vidět široko daleko. Kamarádi podřimovali, strážní byli podplaceni slibem, že na ně nezapomeneme italským vínem. Šurali sme sa jak profesionální průzkumníci. Cěrky cíhaly na smluveném místě, očiska jak dva uhliky, překladaťe sme nepotřebovali, všeci sme chtěli to stejné. Doněsli kozí měchy plné vína. My sme pili jak rozeschlé bečičky a šupem se šlo na věc. A protože spokojenost a nevyslovená túžba byla na obůch stranách, dařily sa noční výpravy. Já sem byl opatrnější, vylézli sme na hůru, žebrě sem vytáhl, aby tatíček nemohli udělat nenadálů vizitáciuju. Co sa dělo na poschodí, chlapé, to si nedovedete představit, z děvčice byl šupem hotový čert, žádnú kamasutru sme neštudovali,

ale dokázali sme věci nevidané a nepopsatelné. Vínečko snáď ani neubývalo a bylo nám víc jak dobře. Francek byl náročnější, ten fungoval aj lítě v peřinách. Šak su na Adama, tož jaký hic. Kdo si moc zahrává, aj prohrává. Jednú, dyž byl v najlepším, vrazili do izby tatíček, dyž uviděli ty maněbry, zařvali jak raněný tur a utěkali do stodoly, strhli kosu, přirazili ju Franckovi ke krku a mamička enom v košuli utěkali pro faláňa. Ten taky enom v košuli, bosky s kropenkú a štolů utěkali, co jim nohy stačily. Francek mrčál, prosíl, ale neuprosíl. Žízeň ho přešla, milostné chťičě byly nenávratně pryč a dyž pan falář doběhli, svázali mladým ruky, zamr-

čali litánie, pokropili svěcenú vodú a Francek sa mohl oblít a opit do němoty.- Ráno došli tatíček aj s faláňem k našemu obrstovi, nastala taková hádka, že ani žádné esperanto nemá tolej nadávek, co tam padlo, ale, co Bůh spojil, člověče nerozlučuj! Mladá ženuška prala, vařila, sekýrovala Francka, kerý plul, kľel jak pohan, byl pod pantoflem. Každýmu po válce neco chybělo, bratr, otec, noha, ruka, enom Francek si dovědł Talijánku divokú jak čerta a dva malé caparty, no vidíte, co dovede dobrě víno. Nejednú spomínáme, co dobrěho vína sme vypili a co potomků zme zanechali v Natáľji, to ví enom Pán Bůh.“

Masopust – fašank

Nemá mnoho společného s liturgií, ale je podřízen běhu církevního kalendáře. Slaví se ve dny, jež předcházejí Popeleční středě, tedy v období od Tří králů až do půstu. Protože datum oslav Velikonoc je měněn, je i fašank svátkem pohyblivým. Podle toho, kdy jsou Velikonoce, může fašanková neděle připadnout na dny od 1. února až po 7. března. Fašank je zakončován tři dny před půstem fašankovou zábavou, chozením maškar, tanečnicků a muzikantů. Fašank se slaví v zimním období, avšak jeho obřady a zvyky, které jej doprovázejí, zřetelně naznačují přechod k polním pracím. V řadě obcí chodí chlapi „babkovníci“ nebo „fašančáři“, kteří chodí dům od domu a za doprovodu hudebníků zpívají písně nebo říkají:

Fašank se nám krátí,
možete nám dátí,
aspoň kúsek slaniny,
nebo kúsek klobáse,
co se třikrát opáše.

Součástí obchůzek býval tanec s magickým významem, který měl zajistit ochranu úrody před zlými silami. V některých obcích chlapi

tančí na fašank zvláštní mečový tanec (ve Strání zvaný Podšable). Závěrem taneční zábavy bývá pochovávání basy (symbolizující, že si muzikanti v době postu nezahrají), které je prováděno jako veselý obřad s říkáním a zpěvem, napodobující církevní obřad.

O fašanku (Buchlovice)

Pod šable, pod šable, můj milý pane,
dejte nám slaniny, jak ty dvě dlaně,
vedle nám nedali, tady nám dajů,
zabili komára slaniny majů.
Šel pes přes oves v zeleném kabátku,
povidál, že nežrál enom syrovátku.
Dobré byly, dobré byly nadívané šlíšky,
snědli sme ich, snědli sme ich půl deváté misky.
Pod šable, pod šable, aj pod obušky,
my všecko bereme, aj planě hrušky.
Panímámo, panímámo, černý šorec máte,
jak mně nic nedáte, toš se podíváte,
všecky hrnce vám roztrískám, co v polici máte.
Seděl vrabec na kostele, jako mládenec,
přiletěla k němu vrana, vzala mu věnec.

Přináší **M. Hrdý**

O tajemném lese pod Modlou

V dnešním pokračování seriálu bychom se chtěli hned zpočátku vrátit k dílu o černé paní buchlovské. Jednalo se o díl věnovaný paranormálním jevům na hradě Buchlově. Dnes se zaměříme na neobvyklé jevy pod Barborkou, v lese za domkem, patřícím kdysi panu Strýčkovi. Nápad k sepsání tohoto pojednání vznikl po vyvolání barevného filmu a fotek, které byly nafoceny, mimo jiné, také v těchto záhadných místech pod Barborkou loni v létě. Na fotografiích se často objevoval mlhavý oblak, připomínající lidskou postavu. Fotografie dnes bohužel otisknout nemůžeme, protože jsou na přezkoumání pravosti v Brně v PrŮ. Naši pravidelní čtenáři jistě ví, že na kopci Modla bývalo keltské a možná také starší obětiště. Přítomnost negativní energie na kopci potvrzují i senzibilové, kteří zkoumali hrad Buchlov a jeho okolí (tedy i okolí kaple sv. Barbory). Vraťme se ale pod kopec, do lesa za tzv. Vavřovým. Tato místa ještě nikdy nebyla podrobně, ba ani povrchově zkoumána. Není odtud

znám ani žádný archeologický materiál a k naší lítosti se o lese nevypráví ani v žádné pověsti. Po vyvolání toho filmu jsme místo v listopadu navštívili ještě jednou a pořídili jsme několik nových fotografií (jednu z nich vám na ukázkou předkládáme), ty však již neukázaly pranic. Položili jsme si otázku: zachycují naše letní fotografie opravdovou nadpřirozenou bytost, nebo se jedná jen o zamlžený objektiv či kaz na filmu? Rozhodli jsme se, že se tajemství podíváme na kloub. Proto jsme ty letní fotografie nejprve poslali na rozbor, zatím nám zpět nedošla ani žádná zpráva, ani samotné fotky. O podobných fotografiích nám pověděl odborník na regionální fotografování, redaktor Slováckých novin, pan P. Č.: „Každopádně patří lokalita pod Barborkou k místům, o kterých profesionální fotografové vědí, že zde fotit nemají, poněvadž se na fotografickém přístroji vždy dostaví nějaká porucha, projevující se na fotkách různými rušivými jevy, duchy a mlhami.“ Ve spisu Alexe von Hőrensteina

Jeden z členů expedice zkoumá místo, kde se na fotografii zjevil mlhavý duch

Panství buchlovské (1705) je zaznamenána pověst o prastaré jeskyni z doby Adama a Evy, ve které se konávaly velké zlořády a mučení. Jeskyně měla stávat na vrcholu Modly, v místech dnešní kaple, patrně dokonce v jejím samotném středu. Křesťanští stavitelé svatou kapli překryli staré místo zla. Tato informace nás zaujala a nejdříve jsme se snažili odhalit to tajemné „z doby Adama a Evy.“ Autor chtěl tímto pojmenováním označit patrně dobu, kterou dnes označujeme neolit nebo paleolit. Na Modle není znám žádný nález archeologického materiálu ze jmenovaných období, proto by jistě odborník celou pověst označil za nesmysl. Pokud ale se v jeskyni prováděly pouze oběti či pokud v ní pobýval nějaký černokněžník či šaman, znamenalo by to, že by se prostí lidé kopci v obavách před kouzly nebo zlými bohy zdaleka vyhýbali. Ale jak souvisí les pod kopcem s božištěm na jeho vrcholu? Tato otázka se zdá být zapeklitou. V knize Hádanky naší minulosti – 1. díl, popisuje autor Jiří Bílek kamenné menhiry na území Čech. Jeden z nich je nazýván Baba. A Modla nesoucí kapli sv. Barbory bývala také dříve nazývána Baba! Menhir Baba stojí u Slavětína blízko Loun. Spojitost mezi Slavětínským kamenem a Babou – Modlou, je patrná. Nedaleko Slavětína stávala podivná stavba, kterou před několika lety odhalili archeologové. Jednalo se o zbytky kamenné podezdívky ve tvaru čtverce o straně 12,4 metru. Tento čtverec byl z venkovní strany obehnan mělkým příkopem a dvěma řadami menších kamenů v pravidelných rozestupech. Do čtverce vedl vchod od jihu. Uvnitř objektu se nacházela šachta hluboká 5 metrů a o průměru dva metry. V jámě byly objeveny keramické stře-

py, patrně velmi staré a několik zvířecích a lidských kostí. Ano, nebylo pochyb, objekt sloužil k obětem. Kam se ale poděly jiné ostatky obětí? Pokud se od stavby šlo přímo na jih, přišel chodec až k menhiru Baba. Cesta od čtverce ke kameni měřila přibližně 784 kroků. Tak se alespoň píše ve vyhodnocující archeologické zprávě. Naše expedice podnikla koncem listopadu další cestu v tajemný les a zkusila odkrokovat vzdálenost mezi místem, kde byla vyfocena jedna ze záhadných fotografií a kapli sv. Barbory. Naměřili jsme zhruba 771 kroků. Domyslíme-li si ještě několik kroků do středu kaple, vyjde nám přibližně oněch 784. A zajímavý je také směr úsečky kaple – les. Je to přímo na jih. Jak dokázal malý výzkum jednoho amatérského archeologa, menhir u Slavětína sloužil jako označení pohřebiště lidí a zvířat, která byla obětována bohům ve čtvercovém obětišti. Napadlo nás, jestli něco podobného nefungovalo i mezi Modlou a lesem pod ní. Je to docela možné. Zajímavá je také téměř totožná vzdálenost a směr mezi kaplí a lesem s menhirem Babou a čtvercem u Slavětína. Pokud bude v budoucnu proveden podobný výzkum jako u Slavětína i u jiných menhirů a balvanů, bude možná potvrzena i naše teorie o tom, že na Modle, v místech, kde stojí kaple svatě Barbory, bývala obětována zvířata i lidé bohům a ostatky nebohých tvorů byly pohřbeny pod kopcem v lese. Můžeme tedy říct, že mlhy a postavy objevující se na fotografiích lesa za Vavřovým patří duším dávno usmrceným tvorům. A tak mě napadá, že by bylo jistě nepříjemné těmito místy se ubírat úplňkovou půlnocí...

Vladimír Lachout a Martin Žižlavský
foto: Martin Žižlavský

společenská kronika – PROSINEC 2003

Narození:

v měsíci prosinci se v Buchlovicích nenarodil žádný občanek

Úmrtí:

Maria Mitášová, Buchlovice
z domova důchodců 4 občanek

Počet svatebních obřadů:

v prosinci nebyl uzavřen na Státní zámku Buchlovice žádný sňatek.

Přistěhování: 15 občanů

Odstěhování: 2 občanek

K 31. 12. 2003 bylo v Buchlovicích 2.478 obyvatel.

Zima pod hradbami Buchlova na konci ledna 2004

(foto: -vlk-)

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Obecní úřad v Buchlovicích, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně, řídí redakční rada, odpovědný redaktor ing. Miloslav Hrdý, výkonní redaktoři Vlastimil Kořínek a Bořek Žižlavský. Náklad 350 výtisků. Cena 6,- Kč

Registrační číslo MK ČR E 13102

*Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.
Sazba Vít Kučera, tiskne HUDEC print, s. r. o., Buchovice*